

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 11 - OCTUBRE-NOVEMBRE - 1980

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	pàg. 255
Homilia "Facem Església", en la conclusió del Curset de Catequesi.	
Homilia a Cala Murta (Mallorca) en el 58 aniversari de la mort del poeta Miquel Costa i Llobera.	
Comunicació pastoral: "Un crit d'esperança", pel DOMUND 1980	
Carta, anunciant la Visita Pastoral a Ciutadella.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE:	
El Sínode dels bisbes (II)	
El Sínode dels bisbes (i III)	
CONSELL PRESBITERAL	pàg. 269
Full informatiu del Consell del dia 8 d'octubre 1980	
SECRETARIA GENERAL	pàg. 274
Nomenaments	
Telegrama de felicitación al Papa	
Sobre la Basílica de Son Bou:	
Carta-oferiment del Bisbat	
Carta-acceptació del Ministeri de Cultura, Subdirecció d'Arqueologia.	
SECRETARIAT DIOCESA DE CATEQUESI	pàg. 276
Jornadas diocesanas de catequesis	
COMISSIO EPISCOPAL DEL CLERGAT	pàg. 278
Per al començament del nou any litúrgic	
INFORMACIO DIOCESANA	pàg. 284
Activitats del Sr. Bisbe	
Inauguración de locales en la Parroquia de San Rafael	
Jornadas del M.U.E.C.	
La comunidad del Seminario, ante un nuevo curso escolar	
Inauguración oficial del curso en el Seminario	
BIBLIOGRAFIA	pàg. 293
"Ecclesia" publica su número 2.000	

DOCUMENTS DEL BISBE

FACEM ESGLÉSIA!

Homilia en la conclusió del Curset de Catequesi

Maó, 12 octubre 1980

Estimats catequistes,

Si vos hi heu fixat bé, avui en aquest diumenge 28 de durant l'any, hem emprat per aquesta nostra Eucaristia l'esquema de la festa de la Sagrada Família, que celebrem el diumenge després de Nadal. Aquests dies, tots ho sabeu, es té a Roma entre el nostre Sant Pare Joan Pau II i molts bisbes de totes les parts del món, una reunió que anomenam el Sínode dels bisbes. La temàtica d'aquest Sínode és "la missió de la família cristiana en el món d'avui". Per açò, seguint les indicacions del Papa, que ens demana oracions d'una manera particular en aquest diumenge, hem escollit aquesta missa, més apropiada en els textos, i també després en l'oració dels feels farem una pregària especial. L'hi farem també, dins aquest sentit universal que ha de tenir la nostra pregària, per les víctimes d'aquest terratrèmol que fa pocs dies, abans d'ahir, ha desolat una regió d'Argèlia, allà baix, cap al sud de la nostra illa, no massa enfora, pregant pels difunts —diuen que són més de 20.000— i demanant pels ferits i per la col.laboració de tot el món, envers tants i tants de milers de famílies que han quedat sense casa i sense res.

Bé; voldria fer ara unes consideracions sobre les lectures que hem escoltat. En primer lloc, aquest tros de Sant Pau als cristians de Colosses. Hi tenim aquí tota una lliçó pràctica de vida cristiana. Convin-dria una relectura pausada que vos aprofitaria no solament com a cristians, sinó també com a catequistes. Vos voldria fer fixar en dues exclamacions. La primera, aquella on, com a conclusió dels sentiments que hem de tenir, ens diu: "Siau agraïts". Per açò, ara celebrem aquesta Eucaristia, paraula que, ja ho sabeu, vol dir acció de gràcies. Agraïm, idò, al Senyor tot el que ens ha concedit en aquests dos dies de trobada. Agraïm-li el que ha fet en nosaltres, valent-se del nostre germà, el Pare Maideu. Agraïm-li aquesta fraternal convivència de tants de catequistes

de la nostra illa que hem fet feina junts, i junts ens hem conegut i ens hem responsabilitzat per aquest curs que comença.

Després, Sant Pau ens deia: "feis-ho tot en nom de Jesús". Per Jesús. Si ens hem reunit aquí, si vosaltres voleu fer feina en la catequesi, ho heu de fer en nom de Jesús i per Jesús. No poden tenir cap altre motiu els cristians que ens animi i ens doni força per a una tasca a fer en aquest món, en mig de les dificultats que hi trobam i de les incomprendensions que hi sofrem, que Jesús i la seva Bona Nova.

Recordau també el comentari que l'evangelista ha fet, en explicar-nos la situació difícil en què es trobaven Josep i Maria, després d'haver perdut el seu Fill, Jesús. Feia tres dies ja que el cercaven. En trobar-lo al Temple, hi ha aquell diàleg entre fill i mare. L'evangelista diu: "Els, Josep i Maria, no compregueren aquesta resposta". Moltes de vegades tampoc nosaltres no comprendem la resposta —o la pregunta— de Jesús. La solidesa de la nostra fe ens ha de bastar per a seguir avant vers Jesús.

I vull expressar, finalment, un altre concepte de l'Evangelí d'avui que ens lligarà amb la feina que hem fet aquí. Constata l'evangelista que Jesús creixia i avançava "en enteniment". Anava aprenent coses que li mostrarien els seus pares. No sé, aquella família de Natzaret seria una petita catequesi, potser. Deixau-me imaginar Maria i Josep adoctrinant el seu fill Jesús, mostrant-li les primeres oracions, els salms, la bondat, la rectitud, l'amor als altres i el bon comportament de tot jueu.

No hem de formar també nosaltres una gran família, aquí a la nostra diòcesi de Menorca, a semblança de la de Natzaret? Aquests dies hem fet feina per a açò.

Mirau. Jo també he volgut fer un exercici plàstic, un dibuix, com vosaltres heu fet en els nou grups en què vos heu dividit. Bé; no l'he fet jo el dibuix, que de dibuixar no en sé. M'he valgut d'un jove catequista que hi té molta mà i a qui agraeisc la seva col.laboració. Ho veieu bé? Si? Idò, vos he de dir que aquest meu dibuix és el resum dels vostres. I vos n'heu entemut que entre tots heu dibuixat la nostra Església de Menorca? I fins i tot amb detalls polits i delicats? Fixau-vos-hi bé.

El quadre, compost dels nou elements vostres, és aquest: Un petit paisatge; al seu bell mig una casa amb un gerro de flors a la finestra i un roser que puja per la façana. A prop, un arbre, fort i robust, potser un pi de bones pinyes, o un ullastre coratjós i impertèrrit. Al davant de la casa, no pot faltar-hi un pou i el camí que duu al poble. La mar, a l'horitzó, aguanta una barca amb els pescadors, mans al rem, contem-

plant el vol dels ocells i de les gavines que retallen el cel blau. El sol ilumina, dalt de tot, el paisatge.

Aquí teniu, estimats catequistes, els vostres nou dibuixos resumits, que componen la imatge de la nostra diòcesi. Però no voldria que fos una imatge bucòlica o burgesa, una espècie de Tabor on com els tres Apòstols, vulguéssim construir-hi tres tendes per romandre-hi pacíficament. No. Ha de ser un paisatge... de servei. Recordau aquella escena evangèlica quan una multitud seguia Jesús en un descampat i no tenien res per menjar, sinó uns pans i uns peixos. Com els apòstols llavors, també ara, nosaltres, després de la multiplicació dels pans feta per Jesús, hem de repartir, hem de fer el servei del pa de l'eucaristia i de la paraula, de la catequesi, als nostres germans que segueixen Jesús.

Si, a més de dibuixar la nostra Església de Menorca, tots ajudau, a fer-la, a anar-la fent cada dia, llavors jo vos hauré de dir, seguint el joc que heu fet dels animadors, que vosaltres avui heu animat l'Animador principal de tota la diòcesi, a mi, el vostre bisbe. I també, així ho esper, els vostres més immediats animadors, els sacerdots, els vostres rectors. Vos ne don les gràcies.

Perquè jo, el vostre bisbe, he d'ésser l'Animador i també ho he de ser amb aquelles tres característiques que vos han proposat: un animador **autoritari**, tal com a l'Església s'ha d'exercir l'autoritat: com a servei; un servei de manar i dir, quan n'és l'hora, la darrera paraula. Un animador **democràtic**, que consulta i escolta. N'hem d'aprendre tots de sebre escoltar els altres; és una bona virtut a exercir. Teniu en compte, però, una expressió que s'ha dit aquí: l'Església no és una democràcia. És molt més. L'Església és una comunió, concepte molt més profund i ric de germanor i d'amistat. I finalment, moltes vegades també seré un Animador **absent**. Absent-present, però amb aquesta presència no de falta de col.laboració i d'interès sinó de direcció i de companyia feel, encara que absent físicament en les vostres reunions i feines de cada dia. Qualcú ja m'ho ha dit que em voldria més present en les seves coses. Però tots comprendreu i sabreu que açò no és possible, donada, gràcies a Déu, l'activitat tan intensa que es fa en les nostres parròquies.

Hi hem de ser tots. Necèssit la vostra ajuda, el que expressam amb una paraula molt conciliar: la vostra corresponsabilitat. Si sou responsables de la vostra feina —avui n'heu donat una bona mostra— sereu corresponsables també de tot el nostre treball diocesà. Passarà allò dels quadrats, dels cinc quadrats que vos han fet fer. Són necessàries totes les peces. No solament aquella tan grossa que ocupava tant, sinó aquella més petita, sense la qual no es pot acabar de fer el quadrat.

El de la gramàtica, què? Vull dir d'aquell exercici i reflexió que havíeu de fer sobre les preposicions que havien de col·locar entre vosaltres i el vostre grup. La que ara teníeu i la que havíeu d'escollir com a millor.

Jo també he fet l'exercici i he vist que no en tinc prou amb una sola preposició. En necessit moltes. Perquè jo he d'estar **amb** vosaltres, **en** i **entre** vosaltres, **per a** vosaltres i **cap a** vosaltres i açò **malgrat** i **a pesar** de les dificultats i dels problemes que hi puguin haver. Som **amb** vosaltres, **a causa** de vosaltres, **en virtut de** la meua feina a fer aquí. I ha d'estar **a prop** de vosaltres, no **enfora**, sinó **a la vora de** vosaltres, per pertoca; **al darrera de** vosaltres, per empènyer el carro amb força, si convé; **al voltant** vostre per vigilar-vos i estar atent a tot; **a la dreta i a l'esquerra** de vosaltres, per què no es desencamini ningú.

Estimats catequistes, és hora ja de posar punt final a aquestes meves paraules. I de treure les conclusions que ja esper i desig anar realitzant. Concretant-les vos diria:

—Facem la nostra Església! Dibuisem-la, polida i engrescadora, atractiva i servidora, humil i evangèlica. Si el primer any d'estar entre vosaltres, vos deia "pregau i... feis feina", i l'any passat "coneguem-nos, comprem-nos", com a consignes vàlides per anar caminant junts en l'oració i el treball, en l'amistat i l'amor, ara, que dintre de poc ja farà tres anys que som entre vosaltres, vos dic: "Facem Església!", la nostra Església de Menorca, una església diocesana compacta i vertebrada, com la pinya i la magrana, segons els exemples que se'ns hann ofert en aquest curset. Ens hi ajudarà, certament,

- la solidesa de la nostra fe i de la nostra vida cristiana;
- el vigor, de cada vegada més ferm, per fer la nostra feina;
- l'alegria de saber-nos difusors, en la nostra comunitat, de Jesús i el seu "misteri";
- la corresponsabilitat amb la qual hem de dur endavant els nostres projectes i les nostres finalitats i objectius;
- l'amor i la germanor que volem veure brillar en totes les nostres activitats.

I, ara, sou vosaltres qui heu d'expressar, per arxiprestats, el resultat de les vostres reflexions i conclusions. Teniu corda aquí davant per demostrar-ho palpablement i gràficament.

Que el Senyor Jesús a tots ens doni la seva gràcia i ens sostengui per no defallir en el camí emprès. Amén.

HOMILIA A CALA MURTA DE FORMENTOR

58 anys de la mort de Mn. Miquel Costa i Llobera.

Dia 19 d'octubre del 1980

Estimats germans,

**Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera
més poderós que el roure, més verd que el taronger.
Conserva de ses fulles l'eterna primavera
i lluita amb les ventades que atupen la ribera
com un gegant guerrer.**

Fa més de cent anys que el nostre gran poeta, gran sacerdot i també gran sant escrivia aquests versos amb els quals he començat aquesta meva homilia.

Mon cor estima un arbre! Aquest Pi de Formentor, a mi, de jove net, em va fer estimar una terra i un cel, em va fer venerar un poeta i una illa. Per això he vingut tan content avui de l'illa germana de Menorca per a celebrar-vos aquesta Eucaristia, en commemorar-se el 58 aniversari de la mort de Miquel Costa i Llobera, i dir-vos aquestes paraules, atenent l'amable invitació que em feren els membres del Consell del Patronat "Rotger Villalonga".

Mon cor estima un arbre! I l'estimo perquè em recorda un altre arbre que també és més vell que l'olivera, més poderós que el roure, més verd que el taronger. Quan escoltava la primera lectura que hem fet avui, m'imaginava Moisès allà dalt a la muntanya, immòbil, amb els braços oberts com les branques d'un gran arbre, com un pi que lluitava amb les ventades. Moisès estava salvant el seu poble, poble que cercava una terra promesa, una pàtria, i anava caminant cap a ella.

I quan ens llegien la paràbola evangèlica d'aquell jutge, aprenia la lliçó que Jesús ens hi mostrava de no perdre mai l'esperança, de sebre que Déu farà justícia als seus elegits i redimits. Déu havia salvat el seu poble, un poble que ja té una terra promesa i que, amb fe, camina cap a ella.

Moisès ens significava un arbre que havia de salvar i dur l'esperança al seu poble, per donar-li una pàtria. Déu prenia un altre arbre, aquest que estima el meu cor i del qual n'és símbol el Pi de Formentor, la creu, perquè el seu Fill hi morís per la nostra salvació i ens donàs, per la fe, una nova pàtria, el cel.

Mon cor estima un arbre! estimats germans, no hi veis en aquest Pi de Formentor, que ens canta Mn. Costa i Llobera, un símbol de pà-

tria i un símbol de fe? El nostre sacerdot poeta ens ho assenyala a bastament, quan diu:

**“Arbre sublim! Del geni n'és ell la viva imatge;
domina les altures i aguaita l'infinit”.**

El geni de la llengua, el geni del nostre poble, el geni d'una raça que el mateix poeta concretava així en un altre lloc:

**Fills d'una raça dreturera i forta
que unia el seny amb l'ímpetu,
no renegueu de vostra sang. Oprobi
pel fill que n'es apòstata!**

El nostre poble, la nostra pàtria, com el Pi de Formentor “domina les altures i aguaita l'infinit”. Belles imatges i profunds pensaments! Encara que “la terra sigui dura”, ens convé dominar les altures, és a dir, viure aquells sentiments nobles i elevats que reforcen les voluntats i engrandeixen les persones perquè se saben fills i hereus d'una terra, d'una història, d'una llengua. Els renunciaments que hem de fer com a bons cristians per assolir la virtut, per seguir Crist en la nostra ascési quotidiana, no passen per l'oblit o el menyspreu de la terra que ens va veure néixer. Sabem que Jesús estimava Jerusalem (Mt. 23,37) i com el Concili Vaticà II ens exhorta a “cultivar amb magnanimitat i lleialtat l'amor a la pàtria”.

També “el cel que ens enamora” ens “fa aguaitar l'infinit” i “des del trono de l'esquerpa serralada” d'aquest món, les nostres “poderoses arrels” que “revinclen per les roques” ens fan fermes i segurs per esperar un futur “de glòria i de delit”.

I no hi veis també el símbol de la creu, de la nostra fe cristiana, en aquella altra estrofa:

**“Arbre, mon cor t'enveja. Sobre la terra impura
com a penyora santa duré jo el teu record.
Lluitar constant i véncer, regnar sobre l'altura
i alimentar-se i viure de cel i de llum pura.
O vida! o noble sort!”**

El Pi de Formentor és una “penyora santa”. La nostra fe també ho és. Travessam aquesta “terra impura” i ella, la nostra fe, és la penyora que posseïm i que ens ha de dur a “regnar sobre l'altura”, és a dir, a “viure de cel i de llum pura” en Crist, el Senyor, en la glòria del Pare.

Aquesta ha de ser la nostra vida i la nostra sort. “Amunt, ànima forta!”. Perquè pot ésser que ara ens manqui aquell entusiasme, aquell

vigor, aquella fortitud que ens faci "traspassar la boirada i arrelar dins l'altura". Per això, hem de perseverar en la doctrina que hem après i que ens donarà la saviesa que dur a la salvació a través de la fe en Jesucrist. Hem de travessar les boirades dels egoismes, de les injustícies, de les opressions i violències de tota casta que ennuvolen el nostre firmament i no ens deixen veure la llum de l'altura. I això, personalment i socialment.

Sabem que aquesta va ser la vida i la sort del nostre Miquel Costa i Llobera. Ell va saber traspassar la boirada d'aquest món i arrelar a l'altura d'una espiritualitat profunda i sentida i viscuda.

Es vera, emperò, que vosaltres qui m'escoltau en sabeu més que jo d'aquesta vida i d'aquesta sort del nostre sacerdot-poeta. Per què, idò, vos he de retreure ara tot això de la seva vida, que ja s'ha publicat i que potser us sabeu de memòria?

Més encara, quan potser molts de vosaltres vàreu conviure amb ell o amb persones que el coneixien i l'havien tractat i que sabien de la vida i de la sort del seu lluitar i del seu vèncer, del seu viure i alimentar-se de cel i de llum pura.

Fa devora un any que la Conferència episcopal espanyola donava el Vist i Plau per a iniciar els tràmits d'introducció de la Causa de Beatificació del nostre Miquel Costa i Llobera. Per a mi fou una grata sorpresa sobre que el poeta de les "Horacianes" i del "Pi de Formentor" anava camí dels altars. Me pens que a tots, perquè no sabíem ni havíem penetrat la interioritat de la seva vida, l'aureola de gran poeta ens havia ofuscat la visió de la seva santedat. Així ho expressava el vostre Bisbe Teodor en aquella petició: "Miquel Costa i Llobera és sobradament conegut per la seva producció poètica i pel poderós influx de la seva obra i de la seva personalitat en l'ambient cultural de la seva època. Però, en aquests darrers anys, ha anat tenint cada vegada major relleu un altre aspecte de la seva vida: l'heroica fidelitat amb què va viure la seva vocació de cristià i de sacerdot".

Dón gràcies a Déu de tot açò. De que hi hagi hagut qui hagi llevat el vel i hagi il·luminat una vida que serà, és ja, il·luminadora per a tots nosaltres i per a tants d'altres cristians.

Mn. Llorens Riber, un altre cantador del Pi de Formentor, en la seva pulcra i documentada homilia que féu aquí mateix l'any 1949, en el 27è aniversari de la mort del nostre poeta, recordava que el dia 16 d'octubre era un dia assenyalat en la vida de Mn. Costa —"Haec dies quam fecit Dominus, deia ell—, assenyalat amb "una significativa iteració i solemnitzat i magnificat amb tres segells inesborrables". Eren, aquests tres segells, la seva tonsura o iniciació a la vida clerical, la seva

primera missa i la seva mort. No podríem esperar un altre dia, un altre 16 d'octubre, un dia que ha fet el Senyor, en el qual un quart segell inesborrable ens en proclamàs la seva santedat?

Ens hi ajudarà la Mare de Déu, que aquí invocau amb aquest nom tan dolç de Mare de Déu de Formentor.

Per això, acabant aquestes meves paraules, ara voldria, estimats germans, que permetéssiu que "una mà atrevida", la meua, imitant la inimitable "forma bella" del nostre poeta, i calcant paraules de la seva "Oda a Horaci", vos manifestàs, en vers, els meus sentiments i els meus desigs: poder cantar i proclamar ben prest la glòria del nostre sacerdot i gran poeta, Dn. Miquel Costa i Llobera.

Situant-me, idò, ja en aquell moment apoteòsic de la seva canonització, naturalment sense voler prejudicar els designis de Déu i el què decidirà la Santa Seu, des del fons del meu cor, cant a Miquel Costa i Llobera:

Príncep afable de la docta lira
mestre i custodi de virtuts i gràcies
ara ceneixes, per bondat divina,
triple corona:
Una corona de llorer, poeta;
l'altra de murtra, pel teu sacerdocí
i la que et manca i et posam tot d'una:
Sant Miquel Costa!

Comunicació pastoral

UN CRIT D'ESPERANÇA

Domund 1980

He vist una propaganda, aquests dies, que diu que s'ha de donar un crit d'esperança. I que aquesta esperança —aquest crit— té un nom: **DOMUND**. Si tots sabeu què vol dir esperança i què vol dir **DOMUND** (Diumenge mundial de la propagació de la fe), idò, també ja sabeu què vos diré i de què vos parlaré avui. Sí; de les missions i d'aquest diumenge que cada any dedicam especialment per a recordar-nos d'elles i pregar i ajudar-les amb les nostres aportacions econòmiques.

Les missions, aquesta obra essencial de l'acció evangelitzadora de tota l'Església, haurien d'ésser no solament aquest diumenge, sinó tots els dies de l'any, un crit d'esperança per a tots nosaltres. No ho heu notat que ara ens anam contaminant o ja esteim contaminats de tanta desesperança i desànim i desil·lusió com corre per la terra? Ens en manca d'esperança als cristians? Aquesta acció missionera que duu a terme l'Església en tot el món, no ens diu res per a omplir-nos d'esperança?

La nostra esperança només la podem fonamentar en Crist. Benaventurat aquell home que confia en el Senyor, es resa en un salm. Perquè "la nostra esperança en Jesucrist, Nostre Senyor, aguanta les adversitats" (1 Te. 1,4).

Els temps que corren són dolents. Sempre ho han estat i en seran. L'angoixa sembla que domini en el cor de l'home, perquè esteim predisposats a desitjar i voler que tot vagi bé i no ho aconseguim. Cercam solucions on no són. La nostra societat, amb els seus avenços científics i tècnics ens posa en situacions d'optimisme i d'engrescament col·lectiu, fent-nos somniar que ja hem trobat la felicitat. Vivim amples i amb molta més comoditat que els nostres avantpassats. O així ens ho sembla. Però dónes una mirada al món i el veus més perdut que mai.

No podria començar la nostra esperança en la contemplació (i també en l'ajuda i la col·laboració) d'aquesta callada i eficient feina que en terres enfora estan fent els nostres missioners? Ells, no poden ser per a nosaltres un crit d'esperança? Totes aquestes comunitats o esglésies joves de missions que van sorgint pletòriques de vida i amb una empena de cada vegada més important i decidida, no haurien d'estimular-nos i esperonar-nos per continuar la nostra tasca amb més ímpetu i alegria?

És Crist qui continua la seva obra amb els dons del seu Esperit. La fe és predicada i s'escampa la Paraula i la Bona Nova per tot el món.

Escoltem i feim cas d'aquest crit d'esperança!

I les nostres petites esperances humanes? Vosaltres qui em llegiu i jo qui escric i tots els cristians som aquestes petites esperances humanes per a la realització del Regne de Déu. Cada un duim dintre, potser callat i retingut, un crit d'esperança. Perquè els cristians, tots, som —hem de ser— missioners. La caritat de Crist ens hi urgeix. L'amor als germans ens hi obliga.

Donem, idò, aquest crit d'esperança. Ajuntem-lo amb tants d'altres i farem un concert universal de glòria a Déu i de pau a la humanitat.

† Antoni, bisbe.

CARTA ANUNCIANT LA VISITA PASTORAL A CIUTADELLA

Estimats sacerdots, religiosos i feels tots de Ciutadella:

Me pens que tots sabeu que el curs passat vaig dedicar la meva feina pastoral d'una manera molt concreta a practicar la Visita Pastoral a les diverses parròquies de la nostra diòcesi. Vaig anar seguint-les totes, amb prou temps i calma, per fer-me càrrec del treball que es fa, dels diferents grups i associacions de persones que fan feina pastoral i també de les dificultats que comporten els temps presents. Si aquesta Visita va servir-me per açò, també, és ver, que em va servir per anar coneixent més i millor la meva diòcesi i, sobretot, les persones i les activitats que es van realitzant.

Ara, passat l'estiu, la faré aquí a Ciutadella, ja que per manca de temps no ho faig poder fer abans d'acabar el curs passat.

Aquestes meves retxes per a tots vosaltres, estimats ciutadellencs, no volen ser altra cosa que una salutació i un comunicar-vos que si Déu vol, aquest primer trimestre del nou curs, estaré més intensament entre vosaltres per a practicar aquesta Visita Pastoral.

M'ha semblat molt oportú i convenient, i per açò, vos dirigesc aquesta carta, de començar la Visita Pastoral amb un acte de pregària per tal de demanar del Senyor totes aquelles gràcies que necessitarem per al bon èxit.

Per açò, vos comunic ara que el pròxim diumenge, dia 5 d'octubre, a les 5 del capvespre, tindrem, a l'església de les monges clarisses, una eucaristia, precedida pel cant de vespres i per unes meves paraules d'introducció a la Visita Pastoral.

Al mateix temps, farem servir aquesta pregària per a recomençar els recessos que, cada primer diumenge de mes, vos dirigia el curs passat, i vos continuaré dirigint els mesos següents.

Vos invit, idò, a tots a que prengueu part en aquesta nostra oració del diumenge 5 d'octubre i, als que no hi pogueu assistir vos deman la vostra pregària i el vostre afecte espiritual.

Els vostres Srs. Rectors vos aniran informant de l'ordre de la Visita Pastoral, així que hàgim planificat tota la seva marxa.

Esperant de veure-vos i saludar-vos a molts de vosaltres, rebeu ja des del començament de la Visita Pastoral, la meva benedicció ben cordial.

Ciutadella, 28 de setembre del 1980.

†Antoni, bisbe.

SES CATEQUESIS DEL BISBE

El Sínode dels bisbes (II) (3-10-80)

La setmana passada vos vaig explicar què era un Sínode i, especialment, aquest Sínode dels bisbes que aquests dies s'està celebrant a Roma. Acabava la meva catequesi dient-vos que "hauria ara d'entrar a rallar ja més específicament d'aquest Sínode... però veig que m'he allargat massa. Per açò pens tornar sobre aquest tema un altre dia". Ho començ a fer avui.

Heu de saber que aquest Sínode dels bisbes ja fa més d'un any que es preparava. Era pel maig del 1979 que tots els bisbes del món rebíem de Roma un primer esboç o original, en un document on se'ns donaven les pautes i les línies que podria seguir el tema proposat: "La missió de la família cristiana en el món contemporani". Era un document de consulta. En ell s'exposava, a més de la justificació i el significat del tema, les tres parts en què era dividit, per enfocar-lo més clarament i ordenadament. Eren aquestes: 1) una descripció on es posa de relleu la situació actual de la família en les distintes parts del món; 2) exposició de qualche element de la doctrina sobre la família cristiana, tenint en compte la situació de la família en el món actual; i 3) una part pastoral, que tracta dels deures propis de la família cristiana en la societat actual.

En l'Assemblea plenària de l'Episcopat espanyol, celebrada la primera setmana de juliol del 1979, vàrem elegir ja els tres bisbes que devien representar-nos al Sínode de Roma. Foren l'arquebisbe de Madrid, Cardenal Tarancón, l'arquebisbe de Valladolid, Mons. Delicado i el bisbe de Cadis-Ceuta, Mons. Dorado. Ells, amb l'ajuda dels experts i tècnics que considerassin oportuns, van ser qui feren feina durant aquells estiu i tardor per recollir, catalogar i ordenar les respostes i els suggeriments de tot l'episcopat espanyol. De tal manera, que a la següent Assemblea plenària del mes de novembre del mateix any 1979, tots els bisbes votàvem ja les proposicions presentades que, després, eren enviades a Roma, a la seu de la Secretaria General del Sínode dels bisbes, com a col.laboració de l'Església d'Espanya, perquè fossin incorporades a l'estudi que s'havia de fer de les que arribaven de tot el món.

Després, durant tot l'any 1980, a Roma, examinades i estudiades totes les aportacions, han editat el text formal per a la discussió del tema i tot l'altre necessari per a poder dur a terme aquest Sínode que ara s'està celebrant.

Aquest és, a grans trets, el camí que ha seguit la preparació del Sínode. Com podeu veure, ha estat preparat amb la participació de to-

tes les esglésies catòliques del món, representades pels seus bisbes i les seves Conferències episcopals, que s'han valgut també, sense cap dubte, de la cooperació de seglars experts i de gent que fa feina en aquest camp de l'apostolat familiar.

El Sínode ja fa una setmana que està en marxa i supòs que pels mitjans de comunicació vos heu anat entement del què fins ara ens podem dir. Les conclusions finals hem d'esperar a sobre-les, una vegada acabat i quan el Papa Joan Pau II les hagi fetes seves i manades publicar oficialment.

I quins temes més concrets s'exposaran en el Sínode?, em podeu preguntar. Me pens que la resposta la teniu ja tots. Perquè, quins temes o problemes concrets voleu que s'examinin i estudiïn al Sínode, sinó tots aquests que vos preocupen tant i que avui, d'una manera més oberta i palpitant que mai, promouen el més viu interès de tothom?

"Hi ha un pla de Déu sobre la família actual", es diu i s'afirma en les primeres pàgines dels esquemes sinodals. I la realització d'aquest pla forçosament ha de dur el Sínode cap a la il.luminació, l'aprofundiment i l'aclariment de la doctrina sobre el matrimoni i la família. Que vol dir cercar i potenciar els signes positius de la presència de Déu en la família i, per tant, enriquir els conceptes de la paternitat responsable, del diàleg en la família, de l'educació dels fills, de la responsabilitat en la llibertat, de les relacions entre els esposos, i tants d'altres. I açò, fer-ho pensant i comptant amb les situacions conflictives actuals, sobre la visió materialista i consumista de la vida, sobre la debilitació dels llaços familiars, sobre els greus problemes de l'avortament, el divorci, les relacions prematrimonials, etc. En una paraula, crec que el Sínode haurà d'acceptar el risc que l'Església ha de córrer d'anar a fons i mostrar la vertadera doctrina sobre aquests punts, sempre partint de l'evangeli i la revelació i sabent discernir el què és aportació de la història i dels homes.

Hem d'esperar del Sínode una il.luminació des de la fe en tants i tants de punts que són vitals i, potser, sobre qualcun d'ells, la manifestació sincera de reconèixer les seves dificultats i les seves obscuritats.

Hem de pregar molt pel Sínode. Ens interessa a tots. Certament, en un camp tan complicat i difícil com és el del matrimoni i la família, amb uns problemes que a tots ens afecten molt personalment i íntimament, hem de demanar i esperar que es faci feina per clarificar posicions, per evitar tancaments en postures ja depassades o per no saltar-nos la retxa per caprici o per egoisme i sobretot, per dir una paraula d'amor i d'esperança a la nostra societat que tant la necessita.

Fins la setmana que ve en què vos tornarè a parlar, vos acompanya la meua oració i la meua benedicció.

EL SÍNODE DELS BISBES (i III) (10-10-80)

En la carta que Joan Pau II ha dirigit a tots els feels catòlics del món, per a demanar oracions pel Sínode dels bisbes, hi ha un apartat o paràgraf que diu açò: "El dia principal d'oració pel Sínode serà el diumenge 12 d'octubre. Desig que en aquest dia s'elevin pregàries públiques en totes les diòcesis, en les parròquies, en les esglésies, segons les indicacions dels Pastors. En aquest dia tota l'Església i totes les famílies s'unesquin en una oració comú."

Demà passat, diumenge dia 12, idò, és aquest dia d'oració de tots pel Sínode. Amb aquestes meves paraules d'avui vull exhortar-vos a fer aquesta pregària. Perquè ens la demana el Papa i perquè és una eficaç col.laboració nostra en la feina que es fa al Sínode.

Dit açò, i després d'agrair-vos de cor tot el que fareu en aquest sentit, vull acabar aquestes meves catequesis que vos he fet sobre el Sínode amb unes meves reflexions i desigs sobre aquest tema de la família perquè vos ajudin a la comprensió i acceptació de la doctrina i de les normes pràctiques i concretes que esperam d'aquesta reunió.

Perquè, primer de tot, me pens que no hem d'esperar ni novetats ni coses extraordinàries d'aquest Sínode. En aquests temes tan vidriosos que s'hi toquen, jo esper que el Sínode sigui molt realista i molt pastoral. No crec que es tracti de donar doctrina nova, sino d'escatir noves possibilitats de comprensió de la vella i fecunda trajectòria familiar cristiana per a resituar-la en el temps present i donats els avenços positius de la ciència i de la civilització. Ara ens movem en unes altres coordenades de les de fa anys. Ens convé un "aggiornamento", una posada al dia per a refer les clivelles produïdes en la nostra institució familiar. I açò sí que ho podem esperar del Sínode.

Segonament, el mateix títol que duu el Sínode: "Missió de la família cristiana en el món contemporani" ens dóna la idea que els temes a tractar hi estan més prest orientats cap a la família en sentit actiu (què ha de fer una família cristiana, els seus deures, els seus drets). I certament hi ha d'haver aquest sentit operatiu de la família. Per açò l'anomenam "l'Església domèstica", perquè en ella s'han de rebre les primeres nocions bàsiques de la nostra religió i aquelles pràctiques de pietat que les nostres mares saben tant bé de mostrar als seus fillets. A més, deim de la família que és la primera cèl.lula de la societat humana. Per açò en les nostres famílies cristianes s'han de formar també els ciutadans del demà. Una doble feina que no es pot negligir i que els pares han de fer perquè els urgeix com ningú l'educació dels seus fills.

Però també hem de desitjar per a la família aquell aspecte que jo en diria "passiu" o receptor, en el sentit de preguntar-nos què ha de fer tota l'Església per a ella, quina acció protectora i de promoció pot esperar la família de les diferents institucions eclesials, fins i tot dels poders públics, en tants i tants de camps on deu produir-se: educació, promoció social, mitjans de comunicació social, atencions esportives i d'oci...

Finalment i per no tocar altres punts, desitjaria que, partint d'una realitat familiar, coneguda i experimentada, de com viuen i es comporten avui els membres de les nostres famílies, en general, el Sínode dels bisbes i, per tant, l'Església, fos més Mare que Mestra.

L'Església, és ver, ha de ser i és Mestra. Però el nostre món necessita comprensió i ajuda. L'Església ha de sembrar la Bona Nova de Jesús, més que jutjar el món. En tenim l'exemple en el Concili Vaticà II qui va ser una obertura, una abraçada materna a les realitats humanes del nostre temps.

Estava escrivint açò que vos acab de dir, quen he pogut llegir en un diari la intervenció que ha tingut al Sínode el Cardenal Tarancón, en nom de la Conferència Episcopal espanyola. Vos en copii dos paràgrafs perquè me pens que diuen més clarament i més bé el que jo ara vos estava expressant. Diu:

"L'enfocament que el Sínode ha de donar als temes ha d'ésser profundament positiu; no basta que ens limitam a senyalar els perills que en aquest moment sotgen el matrimoni i la família. Hem de ser realistes. No podem tancar-nos en el que sempre s'ha dit i mostrat, si bé hem de mantenir amb fermesa la doctrina que ensenya l'Església, encara que no sigui grata a l'home d'avui. Però hem d'estar oberts sense temor injustificat a les aportacions contrastades de les ciències humanes i de la reflexió teològica".

I el segon diu: "Creim sincerament que aquest Sínode pot ésser molt important si, romanent fidel al Senyor i a la tradició viva de l'Església sap incorporar amb esperit de discerniment tot allò que de les orientacions dels distints episcopats, de la investigació teològica, de les ciències humanes i de l'experiència de fe dels matrimonis i famílies cristianes, pot ajudar a clarificar les intel·ligències i formar rectament les consciències dels catòlics i dels homes de bona voluntat".

No vull acabar, sense una cita de l'Encíclica del Papa Pau VI, sobre la regulació de la natalitat, la famosa i polèmica "Humanae Vitae". És un punt de la part pastoral en el qual es dirigeix als esposos cristians. I ho fa en aquest sentit de l'Església, com a Mare, després, naturalment, d'haver exposat les directrius de l'Església, com a Mestra. És un toc espiritual i al mateix temps humà, d'ànim i de coratge per a les famílies:

“Amb el sagrament del matrimoni, els esposos cristians són ‘enfortits i quasi consagrats’ per al compliment feal dels propis deures, per a realitzar la seva vocació fins a la forma més perfecta i per a donar el testimoni cristià que els és propi de cara al món. No pretenim dissimular de cap manera les dificultats, a vegades greus, que són inherents a la vida dels esposos cristians... Però l’esperança d’aquesta vida ha d’il·luminar el seu camí... Que els esposos implorin amb perseverança l’auxili diví i poun, sobretot, de la font perenne de l’Eucaristia, gràcia i caritat. I si el pecat s’emparés d’ells, que no es desanimin, sinó que recorrin amb insistència humil a la misericòrdia de Déu que és donada abundantament pel sagrament de la penitència. Podran arribar d’aquesta manera a la plenitud de la vida conjugal”.

CONSELL PRESBITERAL

FULL INFORMATIU DEL CONSELL DE PRESBITERI (Octubre 1.980)

Convocats pel Secretari General del Bisbat, dia 8 d’octubre de 1.980, a les 10,30 del matí, ens trobam a ca’l Bisbe els nous membres del C. de P. que som (vegi’s Butlletí de l’Església de Menorca, setembre 1.980, pàgs. 212-213):

President: Sr. Bisbe

Membre Nat: Sr. Vicari General

Membres elegits: Sebastià Seguí Coll, per l’Arxiprestat de Ciutadella

Cristòfol Vidal Barber, per l’Arxiprestat de Maó

Modesto Camps Mascaró, per l’Arxiprestat d’Alaior

Xavier Carnicero Subero, pels religiosos

Membres designats directament pel Sr. Bisbe:

Antoni Sintes Anglada

Miquel Petrus Marquès

Se'ns havia convocat amb el següent ordre del dia:

1. Constitució i presa de possessió del nou Consell de Presbiteri.
2. Elecció de Secretari.
3. Lectura de l'Acta anterior.
4. Lectura i comentari dels Estatuts i Reglament del Consell de Presbiteri.
5. Enquesta als capellans sobre qüestions del matrimoni.
6. Objectius prioritaris pel nou curs.
7. Suggestions, informació, preguntes.

Constitució i presa de possessió

El Sr. Bisbe ens convida a resar l'Hora Menor al seu oratori i, després, a la sala de juntes, amb unes breus paraules de gratitud —que demana que constin a l'Acta— cap als membres del Consell anterior i encoratjant-nos als del nou a fer un treball seriós i responsable, fent-nos present que el nostre servei ha d'acollir la valuosa aportació de la tasca realitzada pels Consells de Presbiteri anteriors, dóna possessió a cada un dels nous membres als que també expressa la seva gratitud per haver acceptat uns l'elecció i la designació als altres i declara constituït el nou Consell de Presbiteri i cessat l'anterior (vegi's acta C.P. juliol 1.980 a B. de l'Església de Menorca, setembre 1.980, pàg. 221).

Sebastià Seguí, Secretari del Consell

Un petit intercanvi sobre possibilitats i conveniències quasi bé totes d'ordre pràctic —no havent-hi cap dels membres que s'hi oferís com a voluntari— acaba amb la designació d'un servidor com a Secretari del Consell de Presbiteri, que accepta.

Enquesta als capellans sobre qüestions del matrimoni

La lectura de l'Acta de la darrera sessió de l'anterior Consell de Presbiteri (vegi's a la cita anterior), donada la circumstància de trobar-nos-hi uns nous membres, el Sr. Bisbe l'aprova i va seguida de comentaris i aclaracions fets pel Sr. Bisbe i els membres de l'actual que ja ho eren de l'anterior per raó del càrrec (Sr. Vicari General) o per reelecció (Superior religiós).

El Sr. Bisbe té ja el formulari definitiu de l'enquesta que ens serà presentada a tots els capellans (també als capellans religiosos) del bisbat sobre distintes qüestions del matrimoni. És important, molt, que la contestem tots els capellans dins del termini que s'assenyali —fins el dia 5 de novembre—, més quan en tenir-la hom podrà comprovar que no només s'ha prescindit de tot dato que pogués fer possible una ulterior identificació de les respostes amb les persones sinó que el mateix sistema d'envio alhora que deixa constància de qui ha contestat garantitza totalment l'anonimatat tant pel qui li interessa mantenir-lo com pel qui no. Tenim també present que el treball tècnic, del sociòleg i el seu equip, és totalment gratuït.

Dia 23 d'octubre inauguració de curs al Seminari Diocesà

El curs al Seminari ja ha començat. Aquest any hi ha tres seminaristes més: en total ja són vuit; però el dia 23 amb una Missa presidida pel Sr. Bisbe seguida d'un acte acadèmic s'hi tindrà la inauguració oficial. Gràcies especialment a que el bisbe Moncadas va enviar seminaristes i capellans a estudiar fora ara és possible realitzar el desig de que els seminaristes cursin estudis al nostre Seminari.

En Jaume A. Vidal va a Terra Santa

La Comissió Bíblica Catalana organitza cada any un curset a Terra Santa amb unes condicions econòmiques molt favorables però amb un nombre de places tant limitat que no és fàcil de poder-hi prendre part. Aquest curs (se sol fer pel mes de gener) hi participarà en Berto Vidal, però a partir del pròxim Menorca comptarà amb una reserva de quatre places, per aquest curset, i només si no són cobertes per nosaltres estaran disponibles a altres persones o bisbats.

Cesió d'ús de la basílica paleocristiana de Son Bou al Patrimoni Artístic Nacional

Sembla que va per bon camí la solució al problema que presenta la situació d'erosió i deixadesa en que es troba actualment la Basílica Paleocristiana de Son Bou, a Alaior. A la nostra església li és difícil de poder atendre mínimament bé a la conservació i manteniment d'aquest valuós patrimoni que autentifica les arrels de la fe cristiana a Menorca. Conservant nosaltres la propietat, el bisbat ja ha fet el document pel

que es fa cessió d'ús del monument —amb les condicions que expressava l'anterior Consell de Presbiteri a la seva darrera sessió— al Patrimoni Artístic Nacional.

El Full Informatiu del Consell de Presbiteri i les reunions arxiprestals

De la lectura i comentari dels Estatuts i Reglament del Consell de Presbiteri (vegi's B. de l'Església de Menorca, novembre 1972, pàgs. 313-318) podem remarcar la importància que té pel Sr. Bisbe el que els membres del Consell li aportem fidelment les opinions, suggeriments i problemes dels preveres que representam. Tenim present que açò és més possible en la mesura que tots miram de participar a les reunions que cada un dels elegits ha de convocar al seu arxiprestat abans de la sessió del Consell de Presbiteri.

També es va insistir molt que la informació que el Secretari del Consell envia a tots els capellans i a altres entitats no necessàriament s'identifica amb l'Acta del Consell, i perquè açò sigui més clar s'acorda que a partir d'ara serà molt convenient que d'una manera o altra hi aparegui allò de "full informatiu".

Assenyalar unes línies pastorals a partir del que ja s'ha fet

A l'hora de proposar objectius prioritaris pel nou curs ben prest totes les aportacions se centren al voltant de la paraula "pastoral"; fer una reflexió pastoral; creació del consell de pastoral, estudiant molt bé el com ha de ser i qui hi ha d'haver; estudiar la pastoral de conjunt amb els capellans per tal d'arribar a unes mínimes línies pastorals; pastoral familiar i catequesi d'adults com acció més prioritària que la infantil; adequada atenció als col·legis religiosos... També el Sr. Bisbe expressa que des de distintes persones i sectors li ha arribat la suggerència d'una reflexió pastoral.

Veim que tot i que sempre serà bo d'evitar la dispersió, algunes coses no ténen per què estar pendents d'un treball que no es pot fer precipitadament. Així, per exemple, es veu possible i aconsellable treballar, ja des d'ara, en la creació del Consell Diocesà de Pastoral.

El que també es veu molt clar és que els nostres objectius pastorals han de ser entusiasmadors i evaluables alhora. Que hem de ser molt realistes i partir del que ja s'ha fet (p.e.: conclusions de les Jornades de Pastoral de Conjunt de Cala En Blanes, Document del Consell Diocesà

de Pastoral "PER UNA ESGLÉSIA EVANGELITZADORA: Pautes per a una pastoral diocesana de conjunt"— B. de l'Església de Menorca, novembre-desembre 1969, pàgs. 322-327 i setembre-novembre 1976, pàgs. 32-36 i 37-40) donat que hi hagut treballs molt pensats i amb participació de molta gent. Essent molt conscients de la situació o del moment actual que vivim com església, també ara, es veu molt important la participació de tots de manera que s'apunten com a possibilitats una "espècie de sínode" o un "Consell de Presbiteri obert" on hi hagi tots els preveres, per tal de junts cercar i elaborar els objectius prioritaris. Un membre del Consell de Presbiteri es compromet a elaborar unes pautes per a un treball previ d'estudi per a unes línies pastorals.

Acabam —l'hora ja ens ho demanava— remarcant la importància de la **participació de tots en senyalar unes línies pastorals** que tenguin en compte que no partim de zero tant per fer camí com per canviar.

Totes les parròquies i comunitats religioses rebran la revista "Palabra"

El Sr. Bisbe ens informa a tots que:

—L'any qui vé farà la "visita ad limina".

—Els editors de la revista "Palabra" li han enviat una carta comunicant-li que un grup de persones que vol conservar l'anonimat paga la subscripció a totes les parròquies i comunitats de religioses de clausura de la diòcesi.

—Ja ha començat la Visita Pastoral a Ciutadella: s'ha reunit amb els Rectors i, en haver-la feta per tot, creu convenient de fer un final a El Toro celebrant-hi també els 50 anys de la primera pedra de la Casa d'Exercicis.

—Els capellans d'Eivissa demanen tenir més contacte amb nosaltres: després que el Dr. Deig els ha predicat els exercicis aquest estiu, proposen per a la pròxima vegada una tanda a El Toro a la que ells s'hi farien presents.

—Amb motiu del Sínode de Bisbes, proposa el dia 12 d'octubre d'enguany com a dia de pregària per a la família. D'açò en donarà el detall la Secretaria General del Bisbat.

A punt de sonar les 14,30 el Sr. Bisbe dóna per acabada la reunió quedant que la propera serà a El Toro el dia 5 de novembre, a les 10,30.

L'ordre del dia proposat és el següent:

—Resultats de les aportacions dels arxiprestats i dels religiosos a la recerca d'objectius prioritaris.

—Inscripcions de les partides als llibres parroquials quan la celebració s'ha fet fora del temple parroquial o a una altra parròquia.

—Revisar la "cessió de locals de l'Església" a entitats civils.

Ciutadella, 8 d'octubre de 1.980

SECRETARIA GENERAL

NOMENAMENTS

El Sr. Bisbe ha firmat els següents nomenaments:

Sr. Antoni Sintes Anglada; Delegat diocesà de Migració i Adscrit a la parròquia de St. Rafel, de Ciutadella.

Sr. Pere Comella Pons, Vicari de Sant Francesc, de Ciutadella.

Sr. Jaume Albert Vidal Pelegrí, Rector de St. Esteve, de Ciutadella.

Sr. Gabriel Pons Olives, Vicari de Sant Francesc, de Maó.

Sr. Joan Bosco Faner Bagur, Delegat diocesà d'Ensenyança i membre del Secretariat diocesà de Catequesi i Ensenyança.

TELEGRAMA DE FELICITACION AL PAPA

Amb motiu del segon aniversari del Papa Joan Pau II, el nostre Sr. Bisbe ha enviat el següent telegrama:

Cardenal Secretario. Secretaría de Estado. Vaticano. 22-10-80. A efusiva felicitación, unimos oraciones en segundo aniversario inicio pontificado Juan Pablo II.

Firmado: Obispo de Menorca.

Sobre la Basílica de Son Bou

CARTA-OFERIMENT DEL BISBAT

Ilmo. Sr.:

Como consecuencia de su agradable visita que tuvo a bien hacerme hace unos meses en la que hablamos sobre la Basílica paleocristiana de Son Bou en el término municipal de Alayor (Menorca), propiedad de este Obispado, me complazco ahora en ceder el uso al Departamento que V. Sría. Ilma. dirige.

Para cumplir los trámites internos de nuestra organización eclesíástica pedí el parecer del Consejo Presbiterial en la sesión del 23 del p.p Julio, el cual ve de buen grado la cesión de uso y me sugirió que "se respete su condición de monumento religioso: es uno de los puntos en que queda centrada la presencia primitiva del cristianismo en Menorca; y dado el caso, la Diócesis conserve el derecho de poder celebrar allí, de común acuerdo, actos religiosos o culturales sin impedimento", extremo éste que quisiera, si a su Sría. parece bien, poder mantener y conservar.

Muy afectuosamente le saluda, en Ciudadela de Menorca a 26 de Septiembre de 1980.

† Antonio, obispo de Menorca

Ilmo. Sr. Subdirector General de Arqueología — Ministerio de Cultura —
Madrid.

CARTA-ACEPTACIÓ DEL MINISTERI DE CULTURA

Ilmo. y Rvdmo. Sr.:

Contesto a su comunicación de 26 de septiembre ppdo. en la que se indica el deseo del Consejo Presbiterial de respetar la condición de monumento religioso en la Basílica Paleocristiana de Son Bou, del término municipal de Alayor (Menorca), propiedad de ese Obispado.

De acuerdo con su sugerencia la Diócesis puede conservar el derecho de celebraciones de actos religiosos o culturales, de común acuerdo con esta Subdirección General de Arqueología, que a su vez acepta la

cesión del uso del Monumento Arqueológico que V.I. Rvdma. tiene a bien conceder.

Dios guarde a V.I. Rvdma.

EL SUBDIRECTOR GENERAL DE ARQUEOLOGIA

A: Ilmo. y Rvdmo. Sr. Obispo de Menorca.

SECRETARIAT DIOCESA DE CATEQUESI

JORNADAS DIOCESANAS DE CATEQUESIS

Durante los días 11 y 12 de octubre, ciento veinte catequistas, procedentes de todas las parroquias de la diócesis han celebrado las primeras Jornadas Diocesanas del presente curso, organizadas por el Secretariado Diocesano de Catequesis.

El Obispo asistió a la mayor parte de dichas Jornadas y las clausuró presidiendo la celebración eucarística.

El P. José Ma. Maideu, salesiano y Secretario del Secretariado Interdiocesano de Catequesis de Cataluña y Baleares dirigió el trabajo, intenso, realizado en el curso de los dos días.

Entre los asistentes, además de los sacerdotes encargados de los grupos parroquiales, se hallaban religiosas y seglares —el mayor número— con una notable participación de jóvenes y una buena proporción entre los dos sexos.

Formar grupos, temática de las jornadas.

Se estudió activamente la necesidad del trabajo en grupo, viviéndose dicha necesidad, en las presentaciones iniciales, y en el ejercicio de los "cuadrados".

Se describieron gráficamente los tipos de grupo y las posibles actitudes de los integrantes de los mismos.

Se aplicó constantemente toda la temática de los grupos a la Catequesis.

Esta misma aplicación se realizó también al tratarse las diferentes clases de animadores de grupo: autoritario, democrático, anárquico, profeta.

La realidad menorquina.

Los participantes dedicaron gran parte de su tiempo a la constatación de las realidades catequísticas diocesanas, analizando los aspectos positivos y negativos.

Los grupos de cada arciprestazgo se responsabilizaron de esta constatación.

Compromisos de actuación.

Finalizado el análisis de la realidad diocesana —por arciprestazgos— se discutieron y aprobaron unas líneas concretas de compromisos.

Entre éstos destacaron: la periodicidad de reuniones formativas para los catequistas; la intensificación de los contactos entre padres y catequistas; y la sincera aceptación de directrices comunes para todas las secciones de catequesis, impidiendo una absurda diversificación, contraria al auténtico pluralismo.

El Obispo clausuró las Jornadas.

El Obispo clausuró las Jornadas, presidiendo la celebración eucarística.

Para el desarrollo de su homilía utilizó un gran mural, confeccionado adrede y bajo su dirección, en el que se hallaba sintetizada toda la labor de las Jornadas.

Felicitó a los participantes por su interés y activa dedicación al trabajo de las Jornadas.

Efectivamente éstas se desarrollaron en un clima de intensa actividad y alegre compañerismo.

COMISSIO EPISCOPAL DEL CLERGAT

PER AL COMENÇAMENT DEL NOU ANY LITÚRGIC

Acabam de rebre aquest escrit que publicam a continuació. Ho feim perquè creim que pot ésser una bona ajuda per la nostra oració d'Advent i... de sempre.

“LA LITURGIA DE LAS HORAS”

Nuestro ministerio sacerdotal, que participa de la misión de los Apóstoles, debe ejercerse en los dos quehaceres fundamentales de la oración y el ministerio de la palabra (Hech. 6,4). Para evangelizar es menester orar. Es más, toda la Iglesia en su misión camina a este paso alternante, con este ritmo dual que muchas veces se funde en un mismo aliento de esperanza: “Ora y trabaja para que la totalidad del mundo se integre en el pueblo de Dios”, dice el Concilio (LG. 17). La Liturgia de las Horas tiene esta finalidad: continuar la oración de Cristo en su Iglesia para gloria del Padre y extensión del Reino de Dios, “porque esta función sacerdotal —recuerda el Concilio en otro lugar— se prolonga a través de su Iglesia, que sin cesar alaba al Señor e intercede por la salvación de todo el mundo, no sólo celebrando la eucaristía, sino también de otras maneras, principalmente recitando el oficio divino” (SC. 83). Por eso nos ha parecido sumamente conveniente hacer “memoria” en voz alta de todas estas cosas, para que, los que tenemos esta encomienda que nos hace la Iglesia en favor del Pueblo de Dios y aún de todo el mundo, puesto que la realizamos en su nombre y en la persona de Cristo, nos estimulemos a realizarla con alegría y esperanza: “Los obispos, presbíteros y demás ministros sagrados que han recibido de la Iglesia el mandato de celebrar la Liturgia de las Horas deberán recitarlas diariamente en su integridad y, en cuanto sea posible, en los momentos del día que de veras correspondan”, nos recuerda la **Ordenación General de la Liturgia de las Horas** (OG. 29).

Esta cita nos sugiere una primera observación: Así como al poner en nuestras manos un objeto de valor que tiene un mecanismo que es menester conocer bien para que se pueda usar correctamente, se nos

ofrece al mismo tiempo un folleto orientador con las normas correspondientes, así la nueva edición de la Liturgia de las Horas nos ofrece, en su primer tomo, pág. 27 y siguientes, esta **Ordenación General**, que sería menester leer y meditar, ya que es un gran medio para profundizar en el sentido del oficio divino, para aumentar nuestra estima por él y quizá para recuperarla, si es que se había perdido.

Hay también una segunda recomendación en esta cita: que advirtamos el sentido clave que implica, como respuesta a ciertas preguntas que sobre el oficio divino se hacen en estos momentos. **Liturgia**: se trata de una celebración litúrgica, es decir, de un acto cultural de la Iglesia universal; **de las Horas**: que tiene, por tanto, su significación temporal en la jornada; **mandato**: que nos está preceptuado a los que se nombra explícitamente. Por este medio, la Iglesia quiere asegurar que su oración va a ser continua en favor de la Humanidad y en alabanza del Señor.

Nueva valoración.

En tiempos pasados se fijaba la atención preferentemente en el carácter obligatorio del breviario, quizá con un cierto descuido del tiempo de las horas y del mismo espíritu con que debía rezarse: lo importante era no omitirlo. Ahora se ha desviado la atención, pero también se puede incurrir en otra desviación parcial: al no encontrarle sentido o satisfacción personal, algunos piensan que ya no sirve esta liturgia y la omiten, excusándose.

Ante estas actitudes, hay que decir que este "mandato" es una deputación de ciertas personas para que representen a la Iglesia en esa función; es un título de confianza que debemos agradecer y estimar en lo que vale y significa, realizándola humilde y gozosamente. Pero también es una orden de servicio, una encomienda obligatoria, y la razón no está en la materialidad del precepto, sino en su significación: es la oración de Cristo y de su Iglesia. Este es su valor místico, en el que debemos profundizar. Y, además, es un don que se ofrece, destinado a producir un fruto espiritual en quien sabe corresponder a él: la Liturgia de las Horas encierra un valor subjetivo de consagración o santificación del tiempo y del trabajo, de iluminación y estímulo del que ora. El valor objetivo y místico siempre se da, porque es la oración del Cristo total: el fruto subjetivo, en cambio, lo obtendrá quien sepa responder al don. Hay que cambiar de perspectiva, para considerar el rezo del oficio divino como un don que tenemos que aceptar porque lo necesita la Iglesia y por eso nos lo intima; una invitación a la que tenemos que acudir, porque redundará no sólo en bien del Reino de Dios, sino que nos enriquece-

rá a nosotros mismos más allá de toda apariencia. Es preciso que la Liturgia de las Horas gane un puesto central en nuestros compromisos y en la distribución de nuestro tiempo; es cuestión de valoración sincera, de disposiciones interiores y de decisiones firmes y constantes.

La Palabra de Dios y el Salterio.

Es Dios el que nos llama y nos habla en la Liturgia de las Horas. La mayor parte de ella está constituida por la Biblia, más aún, grandes partes de la misma han nacido de la celebración festiva de los acontecimientos salvíficos. Biblia y Liturgia se reclaman. La historia de la salvación que aquélla narra se hace acontecimiento especialmente en la celebración. No es una mera historia pasada, la de los hechos que protagonizaron los destinatarios inmediatos; es Cristo mismo el que se nos revela en estos relatos: "Escudriñad las Escrituras..., pues ellas dan testimonio de mí" (Jn. 5,39). Él está en el centro o en el nivel más profundo de la palabra de Dios. Pero también están nuestras vidas, por estar incorporados a Cristo. Las Escrituras también hablan de nosotros; la palabra de Dios se dirige a nosotros. ¿Qué no comprobamos su plena realización todavía? Es que la palabra de Dios no sólo es revelación, sino también profecía y promesa de una realización en curso, abierta a un futuro siempre mayor. La respuesta no sólo es la fe como aceptación de hechos ya realizados, como asentimiento de ese acontecer salvífico, sino también esperanza, como el que asiente confiada y anhelosamente a la promesa. La palabra tiene también este nivel de plenitud escatológica, cuyo cumplimiento aguardamos aun sabiendo de quién nos hemos fiado.

Leer la Biblia, no rutinariamente, ni por otros motivos o con otras disposiciones análogas. Sino como quien se siente llamado o interpelado, como quien sabe que no se puede eludir de eso que cuenta la Escritura, porque es su historia, su revelación y su profecía. Por eso, no se trata de leer de cualquier manera; hay que "saber" —de sabiduría, "in Spiritu"— leerla así.

Los Salmos nos llevan a las dimensiones profundamente humanas de la experiencia de Dios. Responden a vivencias comunitarias de la común historia, de las tensiones político-religiosas de pueblo perseguido, de las situaciones de esclavitud, de liberación, de emigración, de retorno, de exilio, de penitencia, de misericordia y de gracia que les hace sentirse enardecidos para crear himnos jubilosos.

La recitación de los salmos constituyen la base de esta liturgia. Judíos, ortodoxos, protestantes y católicos hablamos con Dios con estas fórmulas inspiradas por el Espíritu Santo que constituyen el "devo-

cionario" más usado por su aceptación "interconfesional" y el de más larga vigencia: tres mil años. Jesús subrayó su importancia no sólo porque muchos salmos hablaban de El, sino también porque El mismo hablaba con el Padre por medio de ellos. El "Magnificat" de María no es más que el espíritu del Salterio asimilado, a fuer de meditado y recitado, hecho cántico de gratitud y alabanza espontáneas. Los Apóstoles exhortan a recitarlos (Col. 3,16; Ef. 5,19) y San Jerónimo, testigo de esta tradición popular, escribe: "No se oía en Belén otro canto que el de los salmos que rompiese el silencio: el campesino, guiando su carro de labranza, cantaba el aleluya; el segador aliviaba el peso del día con el canto de los salmos; el viñador, al podar sus cepas, tenía siempre en su boca alguna frase de David".

Los salmos requieren conocimiento y atención; es menester un esfuerzo contemplativo para sintonizar con ellos y hacerlos nuestros. Esto no es fácil, no sólo porque nos asedian las distracciones, sino también porque los sentimientos que expresan los salmos en el momento de su recitación pueden no responder a nuestra situación anímica. Pero es que no los recitamos a título privado, ni siquiera cuando estamos rezando a solas el oficio. Por eso dice la Ordenación General: "Quien recita los salmos en la Liturgia de las Horas no lo hace tanto en nombre propio como en nombre de todo el Cuerpo de Cristo, e incluso en nombre de la persona del mismo Cristo. Teniendo esto presente se desvanecen las dificultades que surgen cuando alguien, al recitar los salmos, advierte tal vez que los sentimientos de su corazón difieren de los expresados en el mismo; así, por ejemplo, si el que está triste y afligido se encuentra con un salmo de júbilo o, por el contrario, sintiéndose alegre se encuentra con un salmo de lamentación... Pero quien recite los salmos en nombre de la Iglesia, siempre puede encontrar un motivo de alegría y tristeza, porque también aquí tiene aplicación aquel dicho del Apóstol: "Alegrarse con los que se alegran y llorar con los que lloran" (Rom. 12,1), y así la fragilidad humana, indispuesta por el amor propio, se sana por la caridad, que hace que concuerden el corazón y la voz del que recita el salmo" (OG. 108).

Clima y actitudes de oración.

Esta celebración es un acto litúrgico, la oración de toda la Iglesia y de Cristo mismo, aun cuando los ministros recen sin la participación del pueblo, "pues la Iglesia los deputa para la Liturgia de las Horas de forma que al menos ellos aseguren de modo constante el desempeño de

lo que es función de toda la comunidad y se mantenga en la Iglesia sin interrupción la oración de Cristo" (OG. 28).

Una recitación mecánica o precipitada —debemos recordárnoslo todos— no correspondería al sentido de esta celebración, que reclama una actitud de oración, de escucha, por tanto, de la palabra de Dios, pero también de diálogo de amistad con quien sabemos nos ama, que diría Santa Teresa. Esto reclama un clima teologal; de él la oración litúrgica recibe la profundidad y el sentido, pero también la liturgia le brinda a la oración privada cauces objetivos para prevenirla de ilusiones o sentimentalismos individuales. Así se complementan y enriquecen mutuamente la oración privada y la pública.

Por eso tiene importancia **la preparación**, remota (conocimiento de la naturaleza de esta celebración, del sentido de los salmos, etc.) y próxima (actitud de oración, atención al sentido de la hora concreta). También influyen decisivamente **el modo** de rezar (digna, atenta y devotamente, decía una fórmula de preparación tradicional) y **el tiempo**, por supuesto. Cada hora por separado y en su momento oportuno. En la distribución ordinaria de nuestro tiempo hemos de encontrar nuestras posibilidades reales. Hay que cuidar particularmente el momento de lo que podríamos llamar las horas mayores. Laudes y Vísperas: "Laudes, como oración matutina, y Vísperas, como oración vespertina, que, según la venerable tradición de toda la Iglesia, son el doble quicio sobre el que gira el Oficio cotidiano, se deben considerar y celebrar como las horas principales", enseña el Concilio (SC. 89). Cuando se trata de una sola hora y en su momento oportuno, se puede rezar con las adecuadas disposiciones psicológicas de atención y fervor, otorgándole el sentido preciso: "El fin propio de la Liturgia de las Horas es la santificación del día y de todo el esfuerzo humano" (OG. 11).

Santificación del tiempo.

Día tras día, a lo largo del año litúrgico. No podemos contemplar globalmente todos los misterios de Cristo a la vez, por nuestra limitación psicológica; por eso la Iglesia nos los va presentando sucesivamente en ese recorrido anual, con una pedagogía multiseccular: Fija la atención por separado en cada misterio; lo ilustra e ilumina con su doctrina y sus textos vivos, fruto de su contemplación; nos prepara con su plegaria, alcanzándonos esas gracias especiales que se derivan de cada misterio; y funde nuestra acción en un único cauce sacramental, conduciéndonos a ese momento culminante de la eucaristía, en que Cristo se hace presente, actualizando ese misterio tal como se ha perennizado

en su corazón. Por eso dice la **Ordenación General**: "La Liturgia de las Horas extiende a los distintos momentos del día la alabanza y la acción de gracias, así como el recuerdo de los misterios de la salvación, las súplicas y el gusto anticipado de la gloria celeste, que se nos ofrecen en el misterio eucarístico, 'centro y cumbre de toda la vida de la comunidad cristiana'. La celebración eucarística halla una preparación magnífica en la Liturgia de las Horas, ya que ésta suscita y acrecienta muy bien las disposiciones que son más necesarias para celebrar la eucaristía, como la fe, la esperanza, la caridad, la devoción y el espíritu de sacrificio" (OG. 12).

Liturgia de las Horas y fraternidad apostólica.

Es menester que la Liturgia de las Horas fecunde también nuestra acción apostólica. Oramos con la Iglesia por nuestras comunidades y nuestras responsabilidades, las intenciones y problemas que nos preocupan, pero también por las necesidades de todo el mundo: la marcha de la evangelización, la juventud, la liberación de los oprimidos, la justicia, la paz, alabando y dando gracias al Señor y también pidiendo el coraje y paciencia que necesitamos para renunciar a nuestro individualismo o nuestro desánimo y confortarnos con la palabra de Dios y la fuerza de su Espíritu, que ora en nosotros.

Es menester asignarle a la Liturgia de las Horas el lugar conveniente, pero insustituible, en las reuniones y encuentros sacerdotales, como signo de nuestra fraternidad apostólica y común esperanza; que ilumine y anime el trabajo que vamos a emprender en esa reunión o canalice, después, los sentimientos que han brotado y los propósitos y conclusiones a las que hemos llegado. También hemos de seguir pidiendo unos por otros, por nuestra unidad o comunión del presbiterio diocesano, cuando lo recemos a solas, como Jesús en su oración sacerdotal. Es tan importante y tan difícil a un tiempo esta fraternidad, que la hemos de pedir en los momentos de oración cuya validez esté más garantizada. Bajo este aspecto, aún estando dispersos en el momento en que oramos, la Liturgia de las Horas, al pedir unos por otros, debería ser también el momento consciente de nuestra fraternidad apostólica, fraternidad que hay que extender a la comunidad de los creyentes: "De aquí el que siempre que pueda tenerse una celebración comunitaria con concurrencia y participación activa de los fieles haya de preferirse a una celebración a solas" (OG. 33). Ya hay familias que rezan con sus hijos Laudes y otras horas de esta Liturgia, que habría que introducir de una

manera más decidida en las pequeñas comunidades parroquiales, incluso para encontrar recurso celebrativo distinto de la eucaristía.

Que la palabra de Dios habite en todos nosotros, obispos, presbíteros y demás miembros del pueblo de Dios, para que estrechando los lazos de nuestra fraternidad en Cristo, cantemos agradecidos a Dios en nuestros corazones "con salmos, himnos y cánticos inspirados" (Col. 3, 16).

- + JOSE, Arzobispo de Valladolid.
- + JOSE, Arzobispo de Granada.
- + JACINTO, Obispo Dimisionario de San Sebastián.
- + JUAN ANTONIO, Obispo de Santander.
- + RAMON, Obispo Auxiliar de Barcelona.
- + RAMON, Obispo de Málaga.
- + EDUARDO, Obispo de Zamora.
- + JESUS, Obispo de Coria-Cáceres.

Madrid, 15 de octubre de 1.980

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de setembre

- 6.- Rep visites.
- 7.- A les 12 del migdia, concelebra l'eucaristia a Sta. Maria de Maó i fa la dedicació solemne de l'altar major.
- 8.- Presideix a Maó la concelebració de l'Eucaristia, en la festivitat de la Mare de Déu de Gràcia. Després, visita uns malalts i també la sagristia de la parròquia del Carme que la nit passada s'havia esfondrat.
- 9.- És a la vila de Verdú, bisbat de Solsona, on participa en la celebració del 400 aniversari de la mort de Sant Pere Claver, fill d'aquella vila.

- 10.- És a Madrid, on participa en una sessió del Consell d'Economia de l'Episcopat espanyol.
- 16.- Rep visites.
- 17.- Rep visites. Al capvespre, visita les monges clarisses i les del Seminari.
- 18.- Rep visites. Al capvespre, rep visites a Maó.
- 19.- Rep visites.
- 20.- És a Madrid per a la reunió de la Comissió E. de Mitjans de Comunicació, de la qual forma part.
- 21.- Celebra l'eucaristia a la parròquia de St. Francesc, de Ciutadella i administra la confirmació a un jove. Al capvespre, és a El Toro.
- 22.- Rep visites.
- 23.- Rep visites.
- 24.- Es reuneix a Alaior amb un grup de sacerdots.
- 25.- Rep visites. Al capvespre, va a Maó, on rep visites.
- 26.- Al capvespre rep els al.lots i al.lotes que pròximament ha de confirmar, a la parròquia de Sant Rafel, de Ciutadella.
- 27.- Al capvespre, inaugura oficialment el nou edifici per a la parròquia de St. Rafel, de Ciutadella. En l'Eucaristia, hi administra el sagrament de la confirmació.
- 28.- Assisteix al rosari de l'aurora i concelebra l'eucaristia al centre catequístic de Sant Miquel, de Ciutadella.
- 29.- Rep visites. Visita també les obres que es fan al Seminari.
- 30.- Rep visites. Despedeix el Pare Bonet, un sacerdot menorquí que fa feina a l'Àfrica.

INAUGURACION DE LOCALES EN LA PARRÓQUIA DE SAN RAFAEL

En la Parroquia de San Rafael, de Ciudadela, se inauguraron los nuevos locales destinados a los servicios imprescindibles.

Dichos locales se hallan situados en el centro de la demarcación parroquial, constituyendo el único centro social de la barriada.

Se han instalado en los nuevos locales el Club juvenil, las salas de catequesis de niños y adultos, y una sala general para reuniones mas numerosas.

La construcción de los nuevos locales ha supuesto un gasto extraordinario, sufragado por el Obispado de Menorca, y la aportación generosa de varios feligreses.

JORNADAS DEL M.U.E.C.

Tuvo lugar en Sentmenat (Barcelona), la VI Trobada Catalana del Movimiento Universitario de Estudiantes Cristianos. Participaron unos doscientos cristianos, entre consiliarios y estudiantes, desarrollando, en dos intensas jornadas, cuestiones estructurales y de militancia evangelizadora del Movimiento. En esta Trobada estuvieron presentes cinco estudiantes y un consiliario representantes de los dos grupos del MUEC que han existido durante el pasado curso en Ciutadella.

La Asamblea, más corta que en otras ediciones, ha sido la que se ha desarrollado con más intensidad. Se dividió en tres partes: la primera estuvo compuesta de dos trabajos paralelos: la revisión del Informe Central del Movimiento y la discusión de algunas cuestiones que preocupan a los militantes del MUEC; el proceso de aprobación de los Informes de Gestión que resumen los trabajos emprendidos durante los cinco años anteriores, constituyó la segunda parte; y la última consistió en la planificación del próximo curso en sus líneas más generales: las orientaciones que el Movimiento cree primordiales y la elección del Nuevo Equipo Permanente.

Por primera vez han asistido a una asamblea de este movimiento especializado estudiantes menorquines de secundaria, aunque isleños universitarios llevan algunos años en el MUEC. A Maite Sánchez, Niní Castell, Jeroni Carretero, Nito Ferrer y Josep Bagur, representantes de los dos grupos que han existido en el Instituto de Bachillerato de Ciutadella, les resultó algo difícil poder seguir el curso de la Asamblea, que ha sido la que ha tenido un horario más apretado de cuantas se han celebrado hasta hoy. Sin embargo contaron con la ayuda de Sebastián Taltavull, su consiliario.

Cuando los ciudadelanos dejaron el colegio salesiano de Sentmenat, en donde se celebró la reunión, sus opiniones sobre la Asamblea variaban entre el aturdimiento y la concienciación. Lo primero fue consecuencia de observar la rígida organización estructural que se hace necesaria en un movimiento especializado y también de estar presentes en plenarias, en las que los universitarios utilizaban un lenguaje técnico y específico, a menudo inaccesible para los que poco iniciados menorquines. Por otra parte, ellos se marcharon de Barcelona con la impresión alentadora de que formaban parte de un extenso grupo de estudiantes que se afanan por conseguir una cristiana transformación del medio que les circunda, el de los estudios.

A principios de este curso escolar, los estudiantes del grupo ciu-

dadelano de COU que antaño formaban parte del MUEC isleño, han pasado a una etapa decisiva, la universitaria, en Palma o en Barcelona, que será quizás la última que vivan como estudiantes. Muchos de ellos seguirán en el Movimiento, en un ambiente que no es el suyo por naturaleza, pero que será decisivo para su formación intelectual y seguramente humana.

En el Instituto de Ciutadella parece que las perspectivas para la creación de nuevos grupos son muy favorables. Puede que se creen dos de COU y otro de tercero de bachillerato, aunque el interés que ha despertado la primera experiencia de la institución del movimiento en la isla, que se ha ido desarrollando durante el pasado curso, alcanza a alumnos de segundo de BUP. Con algunos contactos con los nuevos universitarios menorquines y con responsables del MUEC en Catalunya y Baleares se puede vencer el problema de la insularidad y llegar a la universidad concienciados de lo que un estudiante puede hacer para transformar las muchas situaciones que como cristianos aceptan.

Se hace necesario potenciar la reflexión.

Junto a las discusiones sobre el informe Central, que recoge el pensamiento del MUEC, y de los Informes de Gestión se debatieron algunas cuestiones que preocupan a los estudiantes cristianos; éstas fueron: ¿cómo ha de ser el trabajo de concienciación para que sea transformador?; ¿cómo la organización política puede ser una mediación para la práctica militante?; ¿por qué se debe hablar ahora del mundo joven?; y ¿qué sentido tiene un movimiento especializado de iglesia en el medio y en la sociedad? Estas cuestiones fueron debatidas en grupos y luego en un plenario, alcanzándose algunas conclusiones: como respuesta a la primera pregunta se dijo que hace falta potenciar el trabajo de concienciación, tanto interiormente en el Movimiento, como hacia el exterior, en el ambiente que nos envuelve; la conclusión que se obtuvo del debate que originó el segundo punto del cuestionario fue que se ha de ser consciente de que se tiene la base para transformar la sociedad, pero el proceso es muy lento puesto que estamos en un tiempo de transición; la tercera conclusión fue que hoy se habla del mundo joven porque han sido los jóvenes quienes han hecho cambiar muchas cosas y además hoy más que nunca se diferencia la etapa de la juventud, llena de incertidumbres y de ilusiones, en muchos, de la madurez; finalmente se dijo que siendo un movimiento de iglesia debían recibir de ella y al mismo tiempo darle algo, acercarse más.

Más tarde se dieron unas orientaciones generales que, una vez aprobadas por la Asamblea, dirigirían las actividades del presente curso. En principio sólo eran cuatro pero finalmente se redactaron cinco directrices que fueron:

1. Desde una militancia en la cotidianeidad, que sea testimonio de una actitud paciente y esperanzada, ir creando nuevas alternativas para potenciar tres niveles que son propios de los estudiantes: el académico, el del estudio y el de la futura profesión.

2. Se hace necesaria una mayor formación y análisis global del mundo que nos rodea, partiendo de nuestra condición juvenil.

3. Potenciar la reflexión autocrítica del MUEC y de la iglesia, conscientes del trabajo pastoral que le es propia del Movimiento.

4. Continuar los trabajos de Iniciación de nuevos grupos que se puedan originar en Catalunya y las Islas.

5. Finalmente, se consideró la principal orientación, la de comenzar un nuevo período de reflexión personal y de grupo, haciéndose responsables los dirigentes de potenciarla en lo posible.

Cuando faltaba poco para acabar la Asamblea, y mientras se estaba discutiendo la formación del nuevo Equipo Permanente, se contó con la presencia del Cardenal de Barcelona, quien también acompañó a los estudiantes durante la comida.

LA COMUNIDAD DEL SEMINARIO, ANTE UN NUEVO CURSO ESCOLAR

El Seminario Diocesano ha abierto nuevamente sus puertas y la Comunidad que en él habita ha vuelto a ocupar sus celdas para iniciar un nuevo curso que se presenta lleno de actividad. Para que nos hable de los proyectos del nuevo curso y de las novedades que ya se están produciendo, en diversos aspectos, en el Seminario, nos hemos entrevistado con el Rector del Centro, Miquel Anglada, quien se nos mostró muy satisfecho del comienzo del curso académico, especialmente por lo que hace referencia al "refuerzo" de dos nuevos seminaristas, más un diácono reingresado. Para el Rector Anglada, esta circunstancia es el motivo de una gran esperanza, ya que hace presagiar un renacimiento de vocaciones, basado en la generosidad de la gente joven.

Tres niveles distintos de estudios

El curso se inició, para la Comunidad del Seminario, con cuatro

días de ejercicios en Monte Toro. Este receso estuvo dirigido por el sacerdote mallorquín, vinculado al Seminario de la isla vecina, Mossèn Llorenç Alsina. A partir del día seis de octubre, los ocho seminaristas se instalaron ya en el Seminario y una semana después, el lunes día 13 concretamente, se iniciarían las clases.

Este año, se cursarán en el Seminario tres niveles de estudios distintos. Dos de los seminaristas asisten a las clases del Instituto José María Quadrado. Otros dos alternan trabajo y estudios y siguen por las tardes unos cursos de Humanidades e Introducción a la Teología en el propio Seminario. Finalmente, los cuatro restantes realizan los estudios normales de Teología. Estos tres niveles distintos de educación crean algunos problemas de convivencia difíciles de resolver, debido a la complejidad de los horarios.

Los profesores encargados de impartir estas enseñanzas son, de momento, cinco. Esta cifra se verá incrementada a buen seguro con un nuevo profesor, el Padre Guiu Camps, monje biblista de Montserrat que actualmente ocupa el cargo de Prior en Binicamella. El Padre Camps dirigirá un cursillo de cuatro semanas de duración, aunque distribuidas de la siguiente forma: una de ellas en el primer trimestre, otras dos en el segundo y la última en el mes de mayo. El tema del cursillo será la Sagrada Escritura, concretada en los textos de San Pablo. Cabe también la posibilidad de organizar, al igual que se hizo en el curso pasado, unos cursos abiertos a todas las personas que pudieran estar interesadas por el tema, aunque todo dependerá de la programación concreta que se elabore para la Escuela de Teología de las noches, a la que, este año, no podrán asistir los seminaristas por estar sobrecargados de trabajo.

En este punto de la entrevista, Miquel Anglada nos habló de nuevo de su esperanza en estos nuevos seminaristas que acceden por vez primera a la vida y a las enseñanzas del Centro. "Creo en el Espíritu, nos diría, y creo también que esta buena noticia que este año se produce en nuestro Seminario es fruto de la plegaria y también de la inquietud de la gente joven. Ello me sugiere que estos jóvenes acuden al Seminario con una auténtica generosidad, ya que no van en busca de una actividad o de una actitud y modo de vida que esté excesivamente prestigiada en el momento actual".

En lo que hace referencia a los Teólogos propiamente dichos, los dos del curso pasado se han transformado en cuatro, al terminar sus estudios de Bachillerato y COU uno de los seminaristas y reingresar un diácono. Estos cuatro alumnos tienen un horario de cuatro clases diarias, de cuarenta y cinco minutos de duración para cada una de ellas. Y no todas las clases se desarrollan en el Seminario; las enseñanzas de Pa-

trística (historia de los Papas) se imparten en el Monasterio de Santa Clara y así puede beneficiarse también de ellas la Comunidad de Religiosas.

Aquellos seminaristas que posean aptitudes para el estudio de la música, seguirán unos cursos en el propio Seminario, de Solfeo y Teoría, siendo deseo del Rector y Claustro de Profesores que puedan examinarse, como alumnos libres, en la Delegación Menorquina del Conservatorio de Baleares.

El Seminario, en obras

Nos dijo también Miquel Anglada que otra de las características de este inicio de curso la constituyen las obras que se están realizando actualmente en la cocina y que dificultan sensiblemente la convivencia normal de la Comunidad. Esta reestructuración de la cocina ha venido motivada por el estado de desgaste acusado en uno de los arcos, que habría hecho aparecer una grieta que podía apreciarse desde la propia Biblioteca. El evidente peligro que ello suponía ha aconsejado la realización de unos trabajos que permitan asegurar dicho arco y distribuir de forma distinta la cocina, transformando parte de la misma en comedor. Estas obras se realizan con visión de futuro, pensando en el día en que pueda instalarse en el edificio del Seminario una Casa sacerdotal. En las conversaciones mantenidas entre el Obispo, el Arquitecto Martorell que dirige las obras y el propio Rector, se ha llegado a esquematizar las tres funciones básicas para las cuales podría ser utilizado el Seminario, es decir, como Centro de Formación de Sacerdotes propiamente dicho, como Casa de la Iglesia y como Casa Sacerdotal. Mientras en Ciutadella no funcione una Casa de Cultura, el Seminario tendrá también acumulada esta cuarta función, ya que en él siguen celebrándose conciertos musicales y otras manifestaciones culturales.

Otro proyecto importante consiste en la reinstalación de todos los museos que figuran en el Seminario, así como su apertura al público como servicio al pueblo de Ciutadella. La ubicación de estos museos podría situarse en uno de los corredores del Seminario hoy vacío y sin salida posible. Pero el problema es siempre el mismo: el económico y la escasez material de recursos de que dispone el Seminario. Estos museos estarían dedicados a la arqueología, la física y la historia natural. Otra aportación del Seminario a Ciutadella viene representada por el trabajo de catalogación y fichaje de los veinticinco mil volúmenes que componen actualmente la Biblioteca del Seminario. Por otra parte, se dispone también de una sala de lectura que, cuando este trabajo de catalogación

de libros a que nos hemos referido esté terminado, podrá ser ofrecida al público en general, especialmente a lo que hace referencia a bibliografía de temas menorquines. Para el financiamiento de todas estas obras, el Seminario, al no disponer de peculio suficiente ha de contar con el apoyo económico del Obispado.

Miquel Anglada quiso terminar recordándonos que el edificio del Seminario no es, en absoluto, una obra muerta. En su seno encuentran acogida numerosas actividades y para la Iglesia de Ciutadella significa un lugar de reunión para muchos de sus fieles. Así, tienen cabida entre sus gruesas paredes, aparte de Juventudes Musicales y otras actividades culturales, el Secretariado de Jóvenes Cristianos, las Conferencias de San Vicente de Paúl, la Confederación de Religiosas, la Capilla Davídica, toda la Catequesis Interparroquial y la Escuela de Teología. El deseo del Rector y de la Comunidad del Seminario es de que estas actividades se vean incrementadas y ampliadas en otras muchas. Esta nueva distribución del Seminario, sería un buen inicio para mejorar la acogida que pueda darse a todas ellas.

(Del Diario "Menorca")

INAUGURACION OFICIAL DE CURSO EN EL SEMINARIO

En la Capilla del Seminario Diocesano tuvo lugar la inauguración oficial del Curso Académico. La ceremonia se inició con una Eucaristía concelebrada por el Obispo de Menorca, Monseñor Antoni Deig Clotet, Vicario General de la Diócesis y Canciller-Secretario del Obispado, señores Rafael Oléo y Juan Gornés, el Rector y Superior del seminario, Miquel Anglada y Sebastià Taltavull y el Párroco de Mercadal, Lorenzo Vidal, asistidos por el Diácono Marcelino, que asiste a los cursos de Teología del Seminario.

Finalizada la celebración litúrgica y en la misma Capilla del Seminario tuvo lugar el acto académico, calificado por el Obispo Deig de "íntimo y sencillo, pero trascendental", porque significa el comienzo de una nueva etapa para el Seminario. Abrió el acto el Rector del Centro, Miquel Anglada, quien explicó, "de una forma clara y amable, qué pretende ser el Seminario". Concretó esta intención en cinco puntos fundamentales: la historia de los tres últimos años, los proyectos futuros, las esperanzas del Seminario y, finalmente, una somera presentación de las

intenciones y del Plan de Estudios para el presente curso. Miquel Anglada se refirió especialmente a los cimientos de esta nueva comunidad del Seminario, a partir del verano de 1977. Recordó cómo, en estos tres años, los Seminaristas "han aguantado ilusiones y fracasos, esperanzas y preocupaciones, propósitos y fallos". Como balance positivo de esta experiencia señaló el hecho de que este año el número de seminaristas se haya visto incrementado de cinco a ocho, que la colecta del Día del Seminario vaya también en aumento, año tras año, superando la del pasado la cota del medio millón de pesetas, como simple detalle indicativo, un interés plausible del pueblo de Dios por el Seminario como institución, por su vida y sus problemas, la ilusión de algunos matrimonios jóvenes al pensar que su hijo podría ser sacerdote, la estima que sienten los jóvenes y los no tan jóvenes por el Seminario como lugar de recogimiento y oración y finalmente, el descubrimiento de que "la presencia del Seminario puede ser, más todavía, una presencia enormemente viva, presencia de todos, una presencia del pueblo de Dios que no tiene más motivación que la de prepararse para la realización de un servicio, totalmente evangélico al pueblo de Dios".

Los proyectos del Seminario

Continuó Miquel Anglada refiriéndose a los proyectos o más bien intenciones de lo que ha de ser el Seminario; la gran casa de todos, un lugar de plegaria y de acogida, con unas celebraciones a las que asistieran cuantos fieles lo desearan, especialmente en Cuaresma y, muy especialmente, la casa de toda la Iglesia, en un sentido participativo y no posesivo. Finalmente, como esperanzas, citó su deseo de que cuantos acudan al Seminario lo hagan con el limpio deseo de rendir un servicio a la Comunidad cristiana, que los sacerdotes puedan hallar en él su verdadera casa, que su patrimonio cultural pueda estar a la disposición de cualquiera que lo necesite y que todos cuantos entren por las puertas del Seminario "hallen en su interior la paz, la alegría y, presidiéndolo todo, una auténtica brisa evangélica".

A continuación, el Superior del Seminario, Sebastià Taltavull, explicó las líneas generales de la vida en comunidad en el interior del Centro, dedicando una especial atención al Plan de Estudios para el presente curso. Sebastià Taltavull hizo hincapié en los distintos niveles de enseñanza y en las dificultades que para la vida en comunidad han surgido durante estos meses, debido a las obras que se están realizando.

Palabras del Obispo

Cerró el acto el Obispo de la Diócesis. Visiblemente emocionado, Monseñor Deig aseguró que el Seminario de Menorca se encuentra en el inicio de una nueva etapa, mostrando su alegría por estos ocho Seminaristas que hacen de dicho Centro, en proporción al número de habitantes de la Diócesis, uno de los más numerosos de España. Recordó que siempre había mantenido su voluntad de que los Seminaristas de Menorca pudieran seguir sus estudios sin tener necesidad de salir de la isla, complaciéndose de que esta voluntad empiece a dar ahora fructíferos resultados. Tras pedir a cuantas personas se hallaban presentes en los bancos del público su colaboración y ayuda de todo tipo para el Seminario, Monseñor Deig dió por inaugurado oficialmente el curso 1980-81.

Al acto asistieron, junto a diversos profesores del centro, los ocho Seminaristas y sus familias, y la Comunidad de Religiosas, numerosos sacerdotes y seglares que quisieron estar presentes en esta celebración.

(Del Diario "Menorca")

BIBLIOGRAFIA

ECCLESIA PUBLICA SU NUMERO 2.000

El semanario ECCLESIA ha publicado su número 2.000 el pasado día 4 de octubre. Se trata de una edición extraordinaria que contiene una meditación en tres tiempos sobre la Iglesia de España y en la que colaboran destacadas personalidades religiosas y seglares.

En el primer apartado, que consiste en una "evocación del pasado", escriben don Jesús Iribarren, secretario de la Conferencia Episcopal Española, y don Antonio Montero, obispo de Badajoz, ambos antiguos directores de ECCLESIA. Esta reflexión se cierra con un artículo del actual director de la publicación, don Joaquín L. Ortega.

A continuación, el cardenal Tarancón, don José Luis Martín Descalzo, don Joaquín Ruiz Giménez, don Javier Fernández Conde y don José María Burgos colaboran con artículos sobre el presente de la Iglesia española. El número se cierra con una "aproximación al futuro" realizada por don Javier Osés, don José María Javierre, don Juan María Laboa y don Andrés Torres Queiruga.

Don Joaquín L. Ortega recuerda en una carta dirigida a los lectores que la revista "nació con claro designio de servicio a la Iglesia y en esa tarea ha consumido sus primeros cuarenta años". Esta labor queda especialmente reflejada en los innumerables documentos pontificios y del Episcopado español que ha publicado la revista, lo que le otorga un considerable valor histórico.

Con motivo del número 2.000, el Papa Juan Pablo II ha enviado un autógrafo al semanario, en el que estimula a ECCLESIA a seguir en el camino iniciado en el año 1.941.

(Del Diario "Menorca")

Los proyectos del Seminario

Continuó Miguel Anglada refiriéndose a los proyectos o más bien intenciones de lo que ha de ser el Seminario: la gran casa de todos, un lugar de plegaria y de acogida, con una celebración que reúna a todos los fieles que desearan, especialmente en Cuarema y, muy especialmente, la casa de toda la Iglesia, en un sentido participativo y posesivo. Finalmente, como esperanzas, citó su deseo de que cuantos acudan al Seminario lo hagan con el limpio deseo de rendir un servicio a la Comunidad cristiana, que los sacerdotes puedan hallar en él su verdadera casa, que sea un lugar de encuentro y de colaboración. En el primer apartado, que consiste en una "evocación del pasado", escriben don Jesús Tripanen, secretario de la Conferencia Episcopal Española, y don Antonio Montero, obispo de Badajoz, ambos autores directores de ECCLESIA. Esta reflexión se cierra con un artículo del actual director de la publicación, don Joaquín L. Ortega.

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 12 - DICIEMBRE - 1980

A continuación, el cardenal Tarazona, don José Luis Martín Descalzo, don Joaquín Ruiz Giménez, don Javier Fernández Conde y don José María Bunge colaboran con artículos sobre el presente de la Iglesia española. El número se cierra con una "aproximación al futuro" realizada por don Javier Osés, don José María Javierre, don Juan María Laba y don Andrés Torres Queiruga.

Don Joaquín L. Ortega recuerda en una carta dirigida a los lectores que la revista "nació con claro deber de servicio a la Iglesia y en esa tarea ha consumido sus primeros cincuenta años". Esta labor queda especialmente reflejada en los innumerables documentos pontificios y del Episcopado español que ha publicado la revista, lo que le otorga un considerable valor histórico.

Con motivo del número 2.000, el Papa Juan Pablo II ha enviado un autógrafo al semanario, en el que anima a ECCLESIA a seguir en el camino iniciado en el año 1.941.